

کاهش حجم و شیرابه زباله از طریق طراحی و ساخت دستگاه ابتکاری فشرده‌ساز مکانیکی زباله خانگی

مسعود رحیمی^{۱*} (M.Sc.), علی‌اکبر روودباری^۲ (Ph.D.), زینب رحیمی^۳ (B.Sc.)

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهرورد- گروه پرستاری- عضو هیئت علمی. ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهرورد- گروه بهداشت محیط- عضو هیئت علمی. ۳- دانشگاه صنعتی امیرکبیر- دانشکده مهندسی کامپیوتر- دانشجوی کارشناسی ارشد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱۰/۲۶، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۱۰/۲۶

چکیده

مقدمه: حجم زباله منجر به افزایش هزینه‌های جمع‌آوری، حمل و دفعه نهایی آن می‌شود. درصد بالای رطوبت نیز باعث تخریب سریع ماشین‌آلات جمع‌آوری و حمل و افزایش تولید شیرابه در اماکن دفن و درنتیجه افزایش احتمال آلودگی خاک و منابع آب سطحی و زیرزمینی می‌شود، لذا تلاش‌های فراوانی در جهت پیداکردن راه حل‌هایی برای مقابله با این دو مشکل در حال انجام است. هدف این مطالعه، طراحی و ساخت سطل زباله‌ای است که شیرابه را از ترکیب زباله خارج می‌سازد، درنتیجه حجم خشک زباله کاهش و مقدار شیرابه آن نیز به حداقل می‌رسد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه، به دنبال ساخت دستگاه ابتکاری فشرده‌ساز مکانیکی زباله خانگی، اثر آن در کاهش حجم و شیرابه زباله بررسی شد. این دستگاه برای اولین بار در ایران و در دانشگاه علوم پزشکی شهرورد و در مدت ۶ ماه طراحی و ساخته شده است. به منظور تأیید توانمندی‌های این فشرده‌ساز در کاهش حجم و درصد رطوبت زباله، آزمایش‌هایی (۳ بار) با استفاده از زباله‌های خشک و تراکتمان شد. برای این منظور پس از پرکردن مخزن با زباله تر بهمیزان ۱۸ لیتر و به کارانداختن اهرم انتقال نیرو (برای حرکت دادن صفحه فشرده‌ساز) توسط فردی ۳۰ ساله با وزن ۶۰ کیلوگرم، حجم و درصد رطوبت، اندازه‌گیری و با مشخصات حجمی و وزنی اولیه زباله مقایسه شد.

نتایج: این دستگاه قادر به کاهش حجم زباله خشک بهمیزان ۴۰٪ حجم اولیه (به‌طور میانگین) است و تکرار آزمایش با زباله‌های خشک نیز حاکی از توانایی این سطل برای کاهش حجم زباله را بهمیزان ۴۵٪ حجم اولیه آن (به‌طور میانگین) بود.

نتیجه‌گیری: این دستگاه می‌تواند حجم زباله را بهمیزان قابل توجهی کاهش دهد و شیرابه را نیز از ترکیب زباله خانگی استخراج و جداسازی نماید و درنتیجه پیامدهای منفی ریست‌محیطی زباله و مشکلات جمع‌آوری آن را کاهش دهد.

واژه‌های کلیدی: زباله، شیرابه، فشرده‌ساز، خانگی.

Brief Report

Knowledge & Health 2012;6(4):31-34

Reducing the Waste Volume and Leachate through Designing and Producing an Indoor Waste Compactor

Masoud Rahimi^{1*}, Ali Akbar Roodbari², Zienab Rahimi³

1- Instructor, Dept. of Nursing, Shahrood University of Medical Sciences, Shahrood, Iran. 2- Ph.D., Dept. of Environmental Health, Shahrood University of Medical Sciences, Shahrood, Iran. 3- M.Sc. Student of Information Technology, Amir Kabir University of Technology, Tehran, Iran.

Abstract:

Introduction: Increasing the volume of waste leads to an increase in waste collection, transportation and final removal costs. Also high percentage of humidity leads to the destruction of collection and transportation machines and to increasing the leachate produced in landfill site and polluting the soil and surface and underground water. So there are several attempts to solve these two problems. This study was to design and produce a unique bin which extracts, reduces and collects leachate from urban wastes and also reduces dry wastes volume.

Methods: This applied study was conducted to design and produce an innovative indoor mechanical waste compactor for the first time in Shahrood University of Medical Sciences in Iran within 6 months of time and cost about 500 dollars. To test the effectiveness of the device, experiments (3 times) were performed using dry and wet wastes. After filling the tank with 18 liters of waste and triggering the force transmission crow (for moving compactor sheet) by a 30- year- old, 60-kilogram person, the humidity percentage and the volume before and after the compaction were measured.

Results: This device is capable of making a notable decrease in volume of waste and separating waste humidity up to 45 percent of initial amount (in average). Repeating the experiment with dry waste also showed the capability of device up to 40 percent in waste volume (in average).

Conclusion: This waste bin can extract, reduce and collect a lot of leachate from solid wastes and thus reduce its environmental impacts and remove problems of wastes collection process.

Keywords: Waste, Compactor, Indoor, leachate.

Conflict of Interest: No

Received: 15 September 2011

Accepted: 14 January 2012

*Corresponding author: M. Rahimi, Email: rahimi@shmu.ac.ir

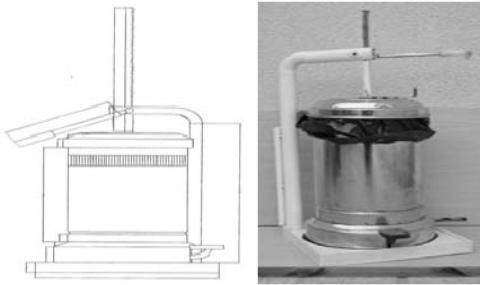
مقدمه

در حال حاضر روزانه بیش از $3/5$ میلیون تن زباله در دنیا تولید می‌شود که باعث شده است جمع‌آوری، حمل و دفع زباله به مهمترین وظیفه شهرداری‌ها تبدیل شود (۱). در کشورهای در حال توسعه شهرداری‌ها معمولاً بین $۳۰\%-۵۰\%$ از درآمد سالیانه خود را صرف مدیریت مواد زائد جامد می‌کنند (۲). با وجود این هنوز بین $۳۰\%-۶۰\%$ از مناطق شهری از خدمات جمع‌آوری و دفع زباله محروم‌اند و کمتر از ۵۰% جمعیت شهری این خدمات را دریافت می‌کنند. نرخ تولید سرانه زباله در کشورهای کم‌درآمد بین $۰/۹-۰/۴$ کیلوگرم در روز، کشورهای با سطح درآمد متوسط $۰/۵-۱/۱$ کیلوگرم در روز و $۵-۱/۱$ کیلوگرم در روز برای کشورهای پردرآمد متغیر است (۳). تولید شیرابه یکی از پیامدهای عملیات دفن زباله در محل دفن می‌باشد. به طوری که یکی از مهمترین مسائل در طراحی و بهره‌برداری از اماکن دفن زباله، مدیریت شیرابه می‌باشد (۴). شیرابه، حاوی انواع گوناگونی از ترکیبات آلی و غیرآلی می‌باشد که می‌تواند محلول یا معلق باشد (۵). این ترکیبات، خطراتی جدی را متوجه منابع آب سطحی و زیرزمینی منطقه می‌سازند (۶).

پارامترهای متعددی بر تولید و ترکیب شیرابه تأثیر می‌گذارند. یکی از مهمترین پارامترها وضعیت آب‌وهای محل دفن می‌باشد (۷؛ برای مثال اگر میزان بارش در محل دفن زیاد باشد مقدار شیرابه تولیدشده بیشتر خواهد بود (۸). عامل مؤثر دیگر، وضعیت توبوگرافی محل می‌باشد که تأثیر زیادی در تعادل آب در لایه‌های زیر محل دفن و ورود آن به داخل مکان دفن دارد (۹). استراتژی‌های مختلفی برای مدیریت شیرابه وجود دارد؛ نظیر جلوگیری از تولید شیرابه، تصفیه شیرابه در محل دفن و تصفیه در تصفیه‌خانه فاضلاب شهری (۱۰). جلوگیری از تولید شیرابه، پسندیده‌ترین روش می‌باشد، لیکن تصفیه در محل و در تصفیه‌خانه فاضلاب شهری نیز متدائل هستند. تهشیین‌سازی، فراردهی با هوا، جذب سطحی و صافی غشایی مهمترین روش‌های فیزیکی مورد استفاده برای تصفیه شیرابه هستند. این روش‌ها معمولاً در ترکیب با روش‌های شیمیایی و بیولوژیکی استفاده می‌شوند. انقاد-لخته‌سازی، ترکیب شیمیایی و اکسیداسیون شیمیایی و الکتروشیمیایی مهمترین روش‌های شیمیایی مورد استفاده برای تصفیه شیرابه هستند (۱۱). هرگونه تلاشی برای جلوگیری از تولید شیرابه فواید اقتصادی و زیستمحیطی فراوانی به همراه دارد؛ زیرا تصفیه شیرابه بسیار گران و سخت‌تر و پیچیده‌تر از تصفیه سایر مایعات مثل فاضلاب می‌باشد. همچنین کاهش مقدار شیرابه باعث می‌شود وسایل حمل و نقل و جمع‌آوری آسیب نبینند و باعث جذابیت کمتر زباله برای حشرات و جوندگان می‌شود، درنتیجه زیان‌های اقتصادی ناشی از آن‌ها نیز کاهش می‌یابد (۱۲). برای حل این

مواد و روش‌ها

این مطالعه از نوع مطالعات کاربردی است که به‌منظور ساخت دستگاه ابتکاری فشرده‌ساز مکانیکی خانگی زباله و بررسی اثر آن در کاهش حجم و شیرابه زباله انجام شد. این دستگاه برای اولین بار در ایران و در دانشگاه علوم پزشکی شاهروド و در مدت ۶ ماه طراحی و ساخته شده است. ابتدا مطالعات کتابخانه‌ای لازم درمورد ویژگی‌های بهداشتی و مکانیکی دستگاه انجام شد، که منجر به ایجاد طرح اولیه، تهیه نقشه‌های فنی و شناسایی اجزای تشکیل‌دهنده آن (سطل زباله خانگی درب‌دار و غیرقابل نفوذ در برابر آب، سیستم پدالی مکانیکی بازکننده درب، پایه‌های ثابت عمودی و متحرک افقی، صفحه دو جداره نگهدارنده سطل، دو عدد اهرم دارای حرکت‌های دایره‌ای و عمودی، توبی دندانه‌دار، صفحه فشرده‌ساز و گیره نگهدارنده آن، شیر تخلیه شیرابه و چند قطعه دیگر) گردید و سپس ساخت نمونه اولیه فشرده‌ساز براساس طرح تهیه شده و با بهره‌گیری از مواد مناسب و غیرقابل نفوذ

شکل ۱- دستگاه ابتکاری فشردهساز مکانیکی زباله

برخورداری از صفحه فشردهساز دایره‌ای شکل و تعبیه شده در قسمت داخل سطل و زیر درب، به گونه‌ای که نیازمند هیچ‌گونه دستکاری نمی‌باشد و امکان انتقال آبودگی نیز از طریق آن به بیرون وجود ندارد و بهویژه این که درب سطل نیز به صورت پدالی باز و بسته می‌گردد.

نیروی وارد به زباله‌ها از طریق صفحه فشردهساز متصل به ۲ اهرم تعبیه شده بر روی پایه‌های ثابت و متحرک عمل می‌نماید به گونه‌ای که با چرخاندن دایره‌هار یکی از اهرم‌ها با دست، اهرم عمودی دوم که به صفحه فشردهساز متصل است می‌تواند به‌آسانی در جهت بالا و پایین در داخل سطل حرکت کند و عمل فشردهسازی را انجام دهد.

دو اهرم مذکور تنها در زمان فشردهسازی نیازمند اتصال به دستگاه می‌باشد و در سایر مواقع در قسمت‌های مخصوص بر روی پای ثابت، قابل نصب است و بدین دلیل از اندازه فیزیکی سطل نیز کاسته می‌گردد و تقریباً سطل زباله از نظر ظاهری شبیه به طرف معمولی زباله خواهد بود.

در طراحی و ساخت این فشردهساز سعی شده است کلیه نکات بهداشتی در فرایند جمع‌آوری، فشردهسازی و تخلیه در نظر گرفته شود و بدین منظور زباله در داخل نایلونی که در انتهای آن چند سوراخ ریز برای تخلیه شیرابه ایجاد می‌شود، فشردهسازی می‌گردد تا مایع جداسده از زباله از طریق لوله مخصوص نصب شده در ته ظرف به داخل مجرای فاضلاب هدایت شود و در اتمام کار پس از پرشدن، کیسه به بیرون از سطل انتقال داده می‌شود. لازم به ذکر است که جهت تخلیه مناسب شیرابه و خیس‌نشدن ته کیسه زباله از صفحه‌ای متحرک و مشبك قابل شستشو در ته سطل استفاده شده است. پایه مخصوص در نظر گرفته شده جهت اتصال اهرم‌ها دارای دو قسمت عمودی و افقی می‌باشد و به نحوی طراحی و ساخته شده است که قسمت افقی آن قابلیت حرکت، جابه‌جایی و تغییر جهت ۳۶۰ درجه‌ای بر بالای درب سطل زباله را دارد و این امکان را فراهم می‌آورد که این محور تنها در هنگام فشردهسازی بر روی سطل قرار

در برابر آب، انجام گردد. در مراحل بعدی نیز تغییرات مورد نیاز جهت عملکرد مطلوب‌تر فنی و بهداشتی آن صورت پذیرفت و درنهایت دستگاه، آماده انجام آزمایش‌های واقعی با انواع زباله خشک و تر گردید (شکل ۱). در ضمن به منظور حفظ حقوق مالکیت صنعتی فشردهساز مذکور که دستگاهی کاملاً جدید و ابتکاری است، مراحل قانونی و علمی لازم جهت ثبت آن به عنوان یک وسیله اختناعی در حوزه بهداشت در اداره ثبت اختراع کشور ایران انجام که موفق به دریافت گواهی ثبت اختراع نیز گردیده است. به منظور تأیید توانمندی‌های این فشردهساز در کاهش حجم و درصد رطوبت زباله، آزمایش‌هایی با استفاده از زباله‌های خشک و تر (۳ بار با هر نوع زباله تر و خشک) انجام شد. برای این منظور پس از پرکردن مخزن با زباله تر به میزان ۱۸ لیتر و به کارانداختن اهرم انتقال نیرو (برای حرکت دادن صفحه فشردهساز) توسط فردی ۳۰ ساله با وزن ۶۰ کیلوگرم، حجم و درصد رطوبت اندازه‌گیری و با مشخصات حجمی و وزنی اولیه زباله مقایسه شد. این آزمایش‌ها یکبار دیگر با زباله خشک نیز انجام شد. لازم به ذکر است که جهت بررسی کارآیی دستگاه، فشردهسازی انواع زباله خانگی خشک و تر (مواد فسادپذیر، کاغذ و کارتون، ظروف یکبار مصرف پلاستیکی، قوطی‌های آلومینیومی و ...) نیز انجام شد. نتایج حاصل شده وارد نرم‌افزار SPSS گردید و جدول توزیع فراوانی داده‌ها تهیه شد.

نتایج

نتایج به دست آمده از مطالعه در ۲ بخش ارائه می‌شود. بخش اول، معرفی دستگاه ابتکاری ساخته شده در این مطالعه و بخش دوم نتایج آنالیزهای کاهش حجم شیرابه و همچنین کاهش وزن و حجم زباله تر و خشک می‌باشد.

الف) ویژگی‌ها و مشخصات دستگاه نمونه‌سازی شده:

شکل ۱ تصویر و طرح شماتیک دستگاه فشردهساز مکانیکی خانگی زباله را نشان می‌دهد. سادگی دستگاه و قابل حمل بودن آن، امکان استفاده اسان در منازل یا اماکن تجاری بهویژه برای بانوان، قابلیت فشردهسازی مناسب با نیروی کم، درب‌داربودن و بهداشتی بودن کامل تمامی مراحل فرایند فشردهسازی از شروع تا تخلیه در داخل کیسه زباله، امکان تولید گستردگی آن، گرفتن رطوبت زباله‌های تر و تخلیه آن به داخل سیستم فاضلاب و امکان تولید صنعتی دستگاه در سایزهای مختلف مناسب با نیازهای مصرف‌کنندگان، از جمله مهم‌ترین ویژگی‌های مهم این دستگاه فشردهساز است و از نظر فنی نیز این دستگاه دارای مختصات و تکنیک ساخت زیر است:

وجود سطحی دو جداره، شیاردار و مناسب جهت قرارگرفتن سطل زباله که از حرکت و جابه‌جایی آن در هنگام فشرده‌نمودن زباله جلوگیری می‌نماید.

تشکر و قدردانی

گروه تحقیق، وظیفه خویش می‌داند از معاونت و مدیریت محترم پژوهش دانشگاه علوم پزشکی شاهروド به خاطر حمایت مالی از طرح مذکور، قدردانی نماید.

References

- Guo JS, Abbas AA, Chen YP, Liu ZP, Fang F, Chen P. Treatment of landfill leachate using a combined stripping, Fenton, SBR, and coagulation process. *J Hazard Mater* 2010; 178(1-3):699-705.
- Schuk WW, James SC. Treatment of landfill leachate at publicly owned treatment works. *Wast Manag Res* 1986;4(1):265-77.
- Bashir MJ, Aziz HA, Yusoff MS, Aziz SQ, Mohajeri S. Stabilized sanitary landfill leachate treatment using anionic resin: treatment optimization by response surface methodology. *J Hazard Mater* 2010;182(1-3):115-22.
- Wang S, Wu X, Wang Y, Li Q, Tao M. Removal of organic matter and ammonia nitrogen from landfill leachate by ultrasound. *Ultrason Sonochem* 2008;15(6):933-37.
- Zulquer Nain M, Jawed M. Impact of sudden change in feed substrate types on steady response of suspended growth anaerobic reactors. *Int J Environ Res* 2010;4(2):247-54.
- Bila DM, Montalvão AF, Silva AC, Dezotti M. Ozonation of a landfill leachate: evaluation of toxicity removal and biodegradability improvement. *J. Hazard. Mater* 2005;117(2-3): 235-42.
- Zvinowanda CM, Okonkwo JO, Shabalala PN, Agyei NM. A novel adsorbent for heavy metal remediation in aqueous environments. *Int J Environ Sci Tech* 2009;6(3):425-34.
- Trebouet D, Schlumpf JP, Jaounen P, Quemeneur F. Stabilized landfill leachate treatment by combined physicochemical-nanofiltration processes. *Water Res* 2001;35(12):2935-42.
- Kargi F, MY Pamukoglu. Repeated fed-batch biological treatment of pre-treated landfill leachate by powdered activated carbon addition. *Enz and Micro Tech* 2004;34(5):422-28.
- Pilli S, Bhunia P, Yan S, LeBlanc RJ, Tyagi RD, Surampalli RY. Ultrasonic pretreatment of sludge: A review. *Ultrasonic Sonochem* 2011;18(1):1-18.
- Kurniawan TA, Lo WH. Removal of refractory compounds from stabilized landfill leachate using an integrated H₂O₂ oxidation and granular activated carbon (GAC) adsorption treatment. *Water Res* 2009;43(16):4079-91.
- Chianese A, Ranauro R, Verdone N. Treatment of landfill leachate by reverse osmosis. *Water Res* 1999;33(3):647-52.
- Koh IO, Chen X, Hicke K, Thiermann W. Leachate treatment by the combination of photochemical oxidation with biological process. *J Photochem and Photobio A* 2004;162(2-3):261-71.

جدول ۱- نتایج آزمایش‌های انجام شده بر روی دستگاه (میانگین)

نوع زباله	حجم اولیه (لیتر)	وزن نهایی (kg)	حجم ثانویه (لیتر)	وزن اولیه (لیتر)
زباله تر	۶/۲۵	۱۸	۱۰/۲	۳/۵۵
زباله خشک	۳/۱۲	۱۸	۱۰/۸	۳/۱۲
شیرابه	۳	۳	۱/۶	۱/۶

گیرد و در سایر مواقع با کنار قرارگرفتن به راحتی امكان باز و بسته شدن درب سطل و استفاده از آن را فراهم آورد.

(ب) نتایج آزمایش‌های انجام شده روی دستگاه:

نتایج حاصل از مطالعه نشان می‌دهد که این دستگاه می‌تواند حجم زباله را به میزان قابل توجهی کاهش داده و شیرابه را نیز از ترکیب زباله خانگی استخراج و جداسازی نماید. جدول ۱ نتایج حاصل از این مطالعه را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول قابل مشاهده است با استفاده از این دستگاه حجم شیرابه زباله به طور میانگین ۴۶/۶٪ کاهش یافته است. همچنین برایر کاربرد این دستگاه، وزن زباله‌های تر به طور میانگین ۴۳/۲٪ و حجم زباله‌های خشک، ۴۰٪ کاهش یافته است. لازم به ذکر است که وزن، حجم و ترکیب زباله ورودی به دستگاه، تقریباً مشابه زباله‌های خانگی شهروندان کشورهای در حال توسعه به ویژه ایران بود تا نتایج حاصل از مطالعه بتواند برای سایر شهرهای کشور نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

بحث

نتایج مطالعه نشان داد که این دستگاه می‌تواند حجم شیرابه و حجم وزن زباله‌های خشک و تر خانگی را تا حدود ۴۰٪ (به طور میانگین) کاهش دهد و بدین ترتیب پیامدهای منفی زیستمحیطی و بهداشتی زباله و مشکلات جمع‌آوری آن را کاهش دهد. بررسی منابع داخلی و خارجی نشان داد که نمونه مشابهی از آن پیشتر ابداع و یا ساخته نشده است تا بتوان کارایی این دستگاه را با آن‌ها مقایسه کرد. بهره‌حال پیشنهاد می‌گردد آزمایش‌های عملی بیشتری بر روی این سطل انجام شود تا قابلیت‌های این دستگاه و اشکالات احتمالی آن بیشتر مشخص گردد. همچنین تولید انبوه و ارزان‌تر این دستگاه نیازمند همکاری بخش صنعت، به ویژه صنایع مرتبط با مدیریت پسماند می‌باشد.